

ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

КАФЕДРА ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО

Галузь знань 08 Право
Спеціальність 081 Право
Освітній рівень перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма Право
Шифр за ОПП: ОК 26

Мова навчання: українська

Розробники:

ІВАНЕНКО Дмитро, доцент
кафедри адміністративного права та
процесу навчально-наукового
інституту права та соціального
менеджменту ДонДУВС, к.ю.н.,
доцент

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри цивільно-
правових дисциплін ДонДУВС
Протокол № 2 від «29» серпня 2025 року

Завідувач кафедр

Ольга БОНДАРЕНКО

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
«Право»
« 29 » серпня 2025 р

Гарант ОПП

Ольга БОНДАРЕНКО

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача

1. ВСТУП

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Статус навчальної дисципліни:	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська	
Рік підготовки:	3-й	3-й
Семестр:	5, 6-й	5, 6-й
Кількість кредитів ЄКТС / годин:	9 / 270	
Модулів:		
Змістових модулів:		
Лекції:	44 годин	22 години
Семінарські:	16 годин	10 годин
Практичні:	30 годин	14 годин
Самостійна робота:	180 годин	224 години
Індивідуальні завдання (курсова робота):		
Підсумковий семестровий контроль:	залік, екзамен	
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:	1 : 2	23 : 112

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Господарське право» є формування у здобувачів вищої освіти системи ґрунтовних знань щодо правового регулювання господарської діяльності в Україні в умовах рекодифікації приватного права, а також оволодіння навичками практичного застосування норм законодавства, що діятиме на зміну Господарському кодексу України.

Завдання: опанування правового статусу суб'єктів господарювання, майнових основ і договірних зобов'язань; вивчення особливостей окремих видів економічної діяльності та порядку захисту прав у період рекодифікації законодавства після скасування Господарського кодексу України.

1.3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Передумовами вивчення навчальної дисципліни є «Основи правничих досліджень», «Філософія права», «Основи економічної теорії», «Іноземна мова за професійним спрямуванням», «Юридична логіка», «Соціологія», «Українська мова за професійним спрямуванням», «Інформаційні та комунікаційні технології», «Теорія держави і права», «Історія держави та права України», «Юридичне документознавство», «Судові та правоохоронні органи», «Конституційне право», «Комунікація у сфері гендерної рівності», «Основи медіації», «Кримінальне право», «Адміністративне право», «Адміністративний процес», «Сімейне право», «Цивільне право», «Міжнародне право», «Екологічне право», а також проходження навчальної практики.

Компетентності, сформовані під час її вивчення, в подальшому будуть використовуватися під час опанування таких навчальних дисциплін: «Кримінологія», «Фінансове право», «Господарсько-процесуальне право», а також під час проходження виробничої практики та під час здобуття освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 13	ПРН 21	ПРН 22
знати сутність рекодифікації цивільного та господарського законодавства, а також систему нормативно-правових актів, що регулюють економічну діяльність після втрати чинності Господарським кодексом України					+		
знати правовий статус і порядок створення сучасних форм суб'єктів господарювання, зокрема особливості корпоративного управління в акціонерних товариствах та товариствах з обмеженою відповідальністю					+		
знати правові засади формування та використання майнової основи господарювання, включаючи правовий режим державних ресурсів, об'єктів інтелектуальної власності та цінних паперів					+		
знати механізми державного регулювання економіки, спрямовані на захист економічної конкуренції, регулювання цін та процедури відновлення платоспроможності або визнання суб'єктів банкрутами					+		

знати особливості правового регулювання окремих видів діяльності, таких як торговельна, інвестиційна, транспортна та енергетична, у контексті їх адаптації до європейських стандартів			+					+		
вміти аналізувати та застосовувати положення Закону № 4196-IX та оновленого Цивільного кодексу України для розв'язання правових колізій у сфері господарювання під час перехідного періоду					+		+			
вміти складати установчі документи для різних організаційно-правових форм суб'єктів економічної діяльності та супроводжувати процедури їх державної реєстрації, реорганізації чи ліквідації										+
вміти розробляти проекти господарських договорів, здійснювати їх правовий аналіз та застосовувати заходи оперативно-господарського впливу у разі порушення договірних зобов'язань							+			+
вміти захищати права та законні інтереси суб'єктів господарювання в органах Антимонопольного комітету України та в господарських судах за правилами чинного процесуального законодавства		+							+	
вміти надавати кваліфіковані юридичні консультації щодо правового супроводу зовнішньоекономічної діяльності та інноваційних проєктів з урахуванням новітніх змін у спеціальному законодавстві										+

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		лекції	семінарські	практичні	самостійна робота		лекції	семінарські	практичні	самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Тема 1. Економічні відносини та система національного	10	2	2		6	12	2	2		8

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		лекції	семінарські	практичні	самостійна робота		лекції	семінарські	практичні	самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
законодавства, що їх регулює										
Тема 2. Економічне (господарське) право, економічні правовідносини та економічна діяльність	10	2	2		6	10		2		8
Тема 3. Загальна характеристика суб'єктів господарювання	10	2	2		6	10	2			8
Тема 4. Правове регулювання корпоративних відносин	10	2		2	6	10			2	8
Тема 5. Інші види (форми) суб'єктів господарювання	11	2		2	7	8				8
Тема 6. Майнова основа господарювання	11	2		2	7	10	2			8
Тема 7. Зобов'язання та договір в господарській діяльності	11	2		2	7	11	2			9
Тема 8. Відповідальність за правопорушення у сфері господарювання	11	2		2	7	12	2		2	8
Тема 9. Правове регулювання відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом	9	2			7	9				9
Тема 10. Державне регулювання господарської діяльності. Державна економічна політика	7				7	8				8
Тема 11. Засоби державного регулювання економіки. Спеціальні правові режими господарювання	9	2			7	9				9
Тема 12. Державне регулювання економічної конкуренції	9			2	7	11			2	9

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		лекції	семінарські	практичні	самостійна робота		лекції	семінарські	практичні	самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Разом за семестр	118	20	6	12	80	120	10	4	6	100
Форма підсумкового контролю	Залік									
Тема 13. Загальна частина господарського права: до, під час та після перехідного періоду	10	2	2		6	12	2	2		8
Тема 14. Законодавчі новели, що запроваджені Законом України № 4196-ІХ	10	2	2		6	9	2			7
Тема 15. Недоліки теорії господарського права як самостійної галузі права	6				6	8				8
Тема 16. Загальні засади правового регулювання окремих видів економічної діяльності	10	2	2		6	11	2	2		7
Тема 17. Правове регулювання економічної діяльності у галузі торгівлі	9	2	2		5	12	2	2		8
Тема 18. Правове регулювання економічної діяльності у галузі оренди, прокату та лізингу	10	2		2	6	12	2		2	8
Тема 19. Правове регулювання складського господарства	9	2	2		5	7				7
Тема 20. Правове регулювання економічної діяльності у сфері комерційного посередництва (агентських відносин)	10	2		2	6	12	2		2	8
Тема 21. Правове регулювання економічної діяльності в галузі сільського господарства	10	2		2	6	9			2	7

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		лекції	семінарські	практичні	самостійна робота		лекції	семінарські	практичні	самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Тема 22. Правове регулювання економічної діяльності у галузі електроенергії	8			2	6	9			2	7
Тема 23. Правове регулювання економічної діяльності у галузі переробної промисловості	8			2	6	7				7
Тема 24. Правове регулювання економічної діяльності у галузі будівництва	10	2		2	6	7				7
Тема 25. Правове регулювання економічної діяльності у галузі інформації та комунікації	8			2	6	7				7
Тема 26. Правове регулювання фінансової діяльності	10	2		2	6	7				7
Тема 27. Правове регулювання економічної діяльності у галузі інвестицій та інновацій	8	2			6	7				7
Тема 28. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності	10	2		2	6	7				7
Тема 29. Правові засади бухгалтерського обліку, фінансової та статистичної звітності в економічній діяльності	6				6	7				7
Разом за семестр	152	24	10	18	100	150	12	6	8	124
Форма підсумкового контролю	Екзамен									
Усього годин	270	44	16	30	180	270	22	10	14	224

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Економічні відносини та система національного законодавства, що їх регулює. Економічні відносин як вид (форма) суспільних відносин. Об'єктивна необхідність та межі правового регулювання економіки. Поняття, ознаки, система та особливості господарського законодавства України. Нормативні акти господарського законодавства: поняття і види. Кодифікація господарського законодавства: історія та сучасність. Господарський кодекс України як законодавча основа самостійності господарського права, господарського законодавства та теорії господарського права. Законодавчі етапи скасування Господарського кодексу України. Загальна характеристика Закону України № 4196-IX від 09.01.2025.

Тема 2. Економічне (господарське) право, економічні правовідносини та економічна діяльність. Поняття та предмет правового регулювання господарського права. Принципи та методи господарського права. Господарське право як галузь правової науки і навчальна дисципліна. Господарські правовідносини, їх ознаки та види. Поняття та види господарської діяльності.

Тема 3. Загальна характеристика суб'єктів господарювання. Поняття і ознаки суб'єкта господарювання. Організаційно-правові форми суб'єктів господарювання. Господарські товариства. Об'єднання підприємств у господарському праві. Поняття та види об'єднань підприємств. Фізичні особи-підприємці як суб'єкти господарських правовідносин. Державна реєстрація фізичної особи – підприємця. Правоздатність і дієздатність ФОП.

Тема 4. Правове регулювання корпоративних відносин. Поняття, ознаки, зміст корпоративних правовідносин. Види корпоративних відносин. Місце корпоративних відносин у системі господарського права. Корпоративне законодавство: поняття, види, система. Локальні корпоративні акти: правова природа, види, значення у механізмі регулювання корпоративних відносин. Суб'єкти корпоративних відносин

Тема 5. Інші види (форми) суб'єктів господарювання. Об'єднання підприємств у господарському праві. Поняття та види об'єднань підприємств. Іноземні суб'єкти господарювання в Україні. Контрольована іноземна компанія. Державні органи як суб'єкти господарського права. Філії, представництва та інші відокремлені підрозділи юридичної особи, як суб'єкти господарювання.

Тема 6. Майнова основа господарювання. Поняття та значення майнових відносин. Види майнових відносин: внутрішньогосподарські, міжгосподарські, державні. Загальні положення про право власності й інші речові права суб'єктів господарювання. Склад та правовий режим майна підприємства. Правовий режим майна господарських товариств. Правовий режим майна кооперативів. Правовий режим майна господарських об'єднань підприємств.

Тема 7. Зобов'язання та договір в господарській діяльності. Поняття та значення господарських зобов'язань. Особливості господарських зобов'язань. Підстави виникнення та види господарських зобов'язань.

Сторони господарського зобов'язання. Виконання господарських зобов'язань. Способи забезпечення виконання господарських зобов'язань. Поняття та підстави припинення господарських зобов'язань. Поняття, ознаки та функції господарського договору. Державна інспекція енергетичного нагляду України (Держенергонагляд), її повноваження. Зміст господарського договору. Класифікація господарських договорів. Способи укладання господарських договорів, знесення змін та припинення. Виконання господарських договорів.

Тема 8. Відповідальність за правопорушення у сфері господарювання. Поняття, значення та функції господарсько-правової відповідальності. Підстави настання господарсько-правової відповідальності. Вина як необхідний елемент відповідальності. Види господарсько-правової відповідальності. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договірних зобов'язань. Класифікація господарсько-правових санкцій. Їх характеристика. Відповідальність за завдання шкоди іншим суб'єктам господарювання або державі. Відшкодування збитків унаслідок протиправних дій. Особливості відповідальності за заподіяння шкоди внаслідок порушення екологічних, санітарних та будівельних норм. Види порушень податкового законодавства: ухилення від сплати податків, неподання звітності, порушення касової дисципліни. Порушення законодавства про захист економічної конкуренції. Відповідальність за зловживання монопольним становищем, антиконкурентні узгоджені дії, недобросовісну конкуренцію.

Тема 9. Правове регулювання відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом. Поняття банкрутства та його правове значення. Проведення у справах про банкрутство. Розпорядження майном боржника. Санація боржника. Ліквідаційна процедура, порядок призначення ліквідатора та створення ліквідаційної комісії. Черговість задоволення претензій кредиторів.

Тема 10. Державне регулювання господарської діяльності. Державна економічна політика. Поняття, зміст, ознаки та принципи державного регулювання господарської діяльності. Форми та методи правового державного регулювання господарської діяльності. Система державних органів державного регулювання господарської діяльності. Державна реєстрація суб'єктів господарювання. Дотації та інші засоби державної підтримки суб'єктів господарювання. Податки в механізмі державного регулювання господарської діяльності.

Тема 11. Засоби державного регулювання економіки. Спеціальні правові режими господарювання. Методи та інструменти державного регулювання. Державна економічна політика України: види та напрями. Органи державного регулювання господарської діяльності. Особливості державного регулювання в сучасних умовах.

Тема 12. Державне регулювання економічної конкуренції. Поняття та значення економічної конкуренції. Основні нормативно-правові акти у сфері конкурентного права. Визначення та обмеження монопольного (домінуючого) становища на ринку. Поняття антиконкурентних узгоджених дій. Види антиконкурентних практик. Поняття і види недобросовісної конкуренції.

Визначення поняття економічної концентрації. Основні принципи конкурентного права ЄС та їх імплементація в Україні. Відповідальність за порушення антимонопольно-конкурентного законодавства.

Тема 13. Загальна частина господарського права: до, під час та після перехідного періоду. Господарський кодекс України як законодавча основа самостійності господарського права, господарського законодавства та теорії господарського права. Законодавчі етапи скасування Господарського кодексу України. Загальна частина господарського права до перехідного періоду: Предмет господарського права. Методи правового регулювання господарського права. Поняття та види господарських правовідносин. Система законодавства господарського права. Суб'єкти господарського права. Майнова основа господарювання. Господарські зобов'язання. Відповідальність у господарсько-правових відносинах. Загальна частина господарського права під час та після перехідного періоду.

Тема 14. Законодавчі новели, що запроваджені Законом України № 4196-ІХ. Мета та порядок прийняття Закону України № 4196-ІХ. Етапи введення в дію норм Закону України № 4196-ІХ. Поняття суб'єкту господарювання та його види, відповідно до Закону України № 4196-ІХ. Поняття підприємства та його види, відповідно до Закону України № 4196-ІХ. Поняття об'єднання юридичних осіб, його види та форми. Статус юридичної особи - учасника об'єднання юридичних осіб та майнові відносини в об'єднанні юридичних осіб. Припинення участі в об'єднанні. Припинення об'єднання юридичних осіб. Право господарського відання, право оперативного управління, право узупинення. Порядок припинення підприємств у перехідний період

Тема 15. Недоліки теорії господарського права як самостійної галузі права. Актуальні проблеми правового статусу суб'єктів господарювання. Актуальні проблеми окремих інститутів господарського права. Актуальні проблеми міжнародного економічного співробітництва України. Проблемні аспекти правового регулювання валютних операцій та валютного контролю.

Тема 16. Загальні засади правового регулювання окремих видів економічної діяльності. Економічна діяльність: поняття, співвідношення з господарською діяльністю, суміжні поняття. Класифікація галузей та видів економічної діяльності в Україні та світі. Поняття, сфера застосування, призначення та правове. Загальні положення КВЕД ДК 009:2005. Кількісна структура КВЕД за класифікаційними. Терміни та визначення понять, які використовуються у КВЕД ДК 009:2005. Структура класифікації видів економічної діяльності за КВЕД ДК 009:2005. Загальні положення методики визначення основного виду економічної діяльності (ОВД) в реєстрі статистичних одиниць (РСО): суть та призначення методики, терміни та їх визначення, методичні основи визначення ОВД у РСО. Державний класифікатор продукції та послуг ДК 016:2010: сфера застосування, призначення та правове регулювання. Публічно-правові та приватноправові принципи правового регулювання економічної діяльності та її окремих галузей

(видів). Публічно-правові засади. Приватноправові засади. Загальна характеристика правового регулювання окремих видів економічної діяльності

Тема 17. Правове регулювання економічної діяльності у галузі торгівлі. Поняття та функції господарсько-торговельної діяльності. Ознаки, види та форми торговельної діяльності. Договір поставки, його види та загальна характеристика. Правове регулювання договору енергопостачання, його загальна характеристика. Договір контрактації сільськогосподарської продукції, поняття, умови, зміст, сторони договору контрактації сільськогосподарської продукції. Правова характеристики договору міни (бартеру). Правове регулювання зберігання на товарному складі.

Тема 18. Правове регулювання економічної діяльності у галузі оренди, прокату та лізингу. Правове регулювання оренди майна. Правове регулювання лізингу. Договір прокату: поняття, предмет, умови, особливості.

Тема 19. Правове регулювання складського господарства. Істотні умови договору про надання послуг зі складського зберігання. Загальнотеоретична характеристика становлення та розвитку відносин зберігання на товарному складі. Виконання та правові наслідки порушення умов договору зберігання на товарному складі.

Тема 20. Правове регулювання економічної діяльності у сфері комерційного посередництва (агентських відносин). Поняття та ознаки комерційного посередництва як різновиду господарської діяльності. Система нормативно-правових актів, що регулюють агентські відносини у сфері господарювання. Види та суб'єкти комерційного посередництва. Агентський договір як особливий різновид господарських договорів, його загальна характеристика. Особливості правового регулювання агентських відносин, у зв'язку з набранням чинності Закону України № 4196-IX від 09.01.2025. Форма, істотні умови, сторони агентського договору. Припинення агентського договору. Особливості правового регулювання агентських відносин у галузі страхування. Особливості правового регулювання агентських відносин у галузі туризму. Агентські відносини у галузі перевезень пасажирів і вантажів.

Тема 21. Правове регулювання економічної діяльності в галузі сільського господарства. Особливості сільськогосподарського виробництва в Україні. Новітні особливості у регулюванні діяльності у сільському господарстві. Основні засоби регулюючого впливу держави на діяльність суб'єктів господарювання в АПК та харчовій промисловості. Характеристика основних нормативних актів, що регулюють сільськогосподарське виробництво. Характеристика договору контрактації сільськогосподарської продукції.

Тема 22. Правове регулювання економічної діяльності у галузі електроенергії. Поняття та загальна характеристика господарських відносин в електроенергетичній сфері. Основна термінологія, яка використовується у електроенергетичній сфері. Правове регулювання відносин на ринку електропостачання. Принципи функціонування ринку електричної енергії. Державна політика в електроенергетиці, органи державного управління в електроенергетиці, їх повноваження. Національна комісія регулювання

електроенергетики та комунальних послуг України, її повноваження. Державна інспекція енергетичного нагляду України (Держенергонагляд), її повноваження. Поняття ринку електричної енергії, його учасники. Об'єкти електроенергетики. Правовий режим договорів електропостачання. Відповідальність за порушення законодавства при здійсненні господарської діяльності в електроенергетичній сфері.

Тема 23. Правове регулювання економічної діяльності у галузі переробної промисловості. Переробна промисловість як вид економічної діяльності, її загальна характеристика. Виробництво харчових продуктів. Правове регулювання економічної діяльності у галузі виробництва харчових продуктів. Виробництво напоїв та тютюнових виробів. Правове регулювання виробництва пального. Господарська діяльність у галузі металургійного виробництва. Правове регулювання. Господарсько-правова діяльність з виробництва гумових та пластмасових виробів. Правове регулювання.

Тема 24. Правове регулювання економічної діяльності у галузі будівництва. Поняття капітального будівництва. Відносини у будівельній діяльності та законодавство, що їх регулює. Органи регулювання господарської діяльності у сфері будівництва. Робоча документація і порядок її підготовки. Характеристика договору підряду на капітальне будівництво. Відповідальність за порушення законодавства про будівельну діяльність.

Тема 25. Правове регулювання економічної діяльності у галузі інформації та комунікації. Видавнича діяльність: поняття, ознаки, правове регулювання. Державна політика у видавничій справі. Суб'єкти видавничої діяльності. Видавнича продукція як об'єкт господарської видавничої діяльності. Електронне видання як особливий об'єкт видавничої діяльності. Договірні засади взаємодії учасників господарсько-правових відносин у сфері видавничої діяльності. Загальна характеристика господарської діяльності з видання програмного забезпечення. Договір про надання послуг з розробки програмного забезпечення. Господарська діяльність у сфері радіомовлення та телевізійного мовлення: загальна характеристика та правове регулювання. Господарська діяльність з телекомунікації (електрозв'язку): загальна характеристика та правове регулювання. Державний нагляд за додержанням законодавства у сферах електронних комунікацій. Типи електронних комунікаційних послуг та права постачальників електронних комунікаційних мереж та послуг. Повідомлення про початок здійснення діяльності у сфері електронних комунікацій. Укладення та припинення дії договору про надання електронних комунікаційних послуг.

Тема 26. Правове регулювання фінансової діяльності. Поняття, ознаки і види фінансових послуг. Поняття фінансової компанії. Державне регулювання та нагляд за діяльністю з надання фінансових та супровідних послуг. Правове регулювання господарських відносин при здійсненні страхової діяльності. Правове регулювання відносин із здійснення аудиторської діяльності. Правове регулювання господарських відносин у банківській сфері. Правове регулювання господарських відносин у сфері обігу криптовалюти.

Тема 27. Правове регулювання економічної діяльності у галузі інвестицій та інновацій. Поняття, види, суб'єкти та об'єкти інвестицій. Державне регулювання інвестиційної діяльності. Інвестиційний договір. Поняття інновацій та інноваційної діяльності. Державне регулювання інноваційної діяльності. Господарські договори у сфері інноваційної діяльності.

Тема 28. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Поняття, види та суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності. Законодавство про зовнішньоекономічну діяльність. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Поняття, зміст, види та облік зовнішньоекономічних договорів. Захист прав і законних інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Поняття, форми, види іноземних інвестицій. Правове становище торгово-промислових палат.

Тема 29. Правові засади бухгалтерського обліку, фінансової та статистичної звітності в економічній діяльності. Поняття, мета та принципи бухгалтерського обліку. Державне регулювання бухгалтерського обліку. Основи організації та ведення бухгалтерського обліку. Статистична інформація суб'єктів господарювання.

5. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

5.1. Методи навчання

Під час проведення навчальних занять можуть застосовуватися такі методи:

- словесні методи навчання;
- наочні методи навчання;
- практичні методи навчання;
- проблемно-пошукові методи навчання;
- активні методи навчання.

5.2. Порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання роботи здобувачів/здобувачок вищої освіти здійснюється відповідно до загальноуніверситетської системи оцінювання знань.

Система передбачає:

для денної та заочної форм здобуття освіти

Підсумковий контроль – ЗАЛК	Підсумковий контроль – ЕКЗАМЕН
Аудиторна робота – 80 балів	Аудиторна робота – 40 балів
Самостійна робота – 20 балів	Самостійна робота – 10 балів
Залік	Екзамен – 50 балів
Усього за навчальну дисципліну (освітній компонент) – 100 балів	Усього за навчальну дисципліну (освітній компонент) – 100 балів

Для переведу оцінок у бали у разі підсумкового контролю у формі *заліку* необхідно користуватися формулою:

$$AP = \frac{\text{сума всіх отриманих оцінок за аудиторну роботу}}{\text{МКО} + \text{КДО} * 0,5 + \text{КНО}} * 16 =$$

- AP – результат аудиторної роботи;
- МКО – мінімальна кількість оцінок (1/3 (33 %) від кількості семінарських занять/практичних занять, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни). Якщо МКО складає дробове число, то до розрахунку береться наступне ціле число;
- КДО – кількість «додаткових» оцінок – оцінок, що перевищують МКО;
- КНО – кількість невідпрацьованих «незадовільних» оцінок та невідпрацьованих пропущених занять.

Для переведу оцінок у бали у разі підсумкового контролю у формі *екзамену* необхідно користуватися формулою:

$$AP = \frac{\text{сума всіх отриманих оцінок за аудиторну роботу}}{\text{МКО} + \text{КДО} * 0,5 + \text{КНО}} * 8 =$$

- AP – результат аудиторної роботи;
- МКО – мінімальна кількість оцінок (1/3 (33 %) від кількості семінарських занять/практичних занять, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни). Якщо МКО складає дробове число, то до розрахунку береться наступне ціле число;
- КДО – кількість «додаткових» оцінок – оцінок, що перевищують МКО;
- КНО – кількість невідпрацьованих «незадовільних» оцінок та невідпрацьованих пропущених занять.

При оцінюванні екзамену застосовуються такі критерії:

- 45-50 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю виконав/виконала завдання правильно, допустив/допустила 1-2 помилки, вільно володіє навчальним матеріалом, надав/надала повну, вичерпну відповідь на поставлене запитання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти (або правильно відповів/відповіла на 90-100% тестових завдань). Максимальна кількість балів може бути знижена, якщо під час відповіді здобувач/здобувачка вищої освіти не зробив/зробила посилання на чинні нормативно-правові акти чи допустив/допустила незначні помилки.

- 35-44 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти виконав/виконала усі завдання та допустив/допустила незначні лексичні та граматичні помилки, володіє достатнім обсягом навчального матеріалу, надав/надала відповідь на питання але допустив/допустила помилки, що впливають на загальний висновок (або правильно відповів/відповіла на 70-89% тестових завдань);

- 25-34 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти виконав/виконала усі завдання та допустив/допустила значні лексичні та граматичні помилки, володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу чи допускає значні помилки, які приводять до викривлення інформації (або правильно відповів/відповіла на 50-69% тестових завдань);

- 0-24 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти не може виконати завдання та робить значні лексичні та граматичні помилки, які суттєво впливають на результат, не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання або робить принципові помилки, які викривлюють усе рішення (або правильно відповів/відповіла менше ніж на 50% тестових завдань).

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та подальшого його оцінювання на семінарському чи практичному занятті слід врахувати певні рівні знань:

1. Теоретична відповідь

– оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, опрацювавши основну та додаткову літературу, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань у самостійній роботі;

– оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний/здатна його аналізувати, але не має достатніх знань для формулювання висновків, поєднання теоретичних знань із практичними прикладами;

– оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу;

– оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання.

2. Тест: правильне вирішення тесту оцінюється в 1 бал.

3. Задача: вважається вирішеною і оцінюється:

– оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно вирішив/вирішила задачу, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах питання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти;

– оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно вирішив/вирішила задачу, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах питання, але не зробив посиланням на чинні нормативно-правові акти чи допустив незначні помилки;

– оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти надав/надала відповіді не на всі поставлені в умовах питання, чи не зробив посиланням на чинні нормативно-правові акти, чи допустив значні помилки;

– оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не правильно вирішив/вирішила задачу.

4. Реферативне повідомлення – оцінюється в 5 балів:

1 бал – належне оформлення реферативного повідомлення;

1 бал – глибока проробка теми (наявність достатньої кількості літературних джерел, наявність ґрунтовних висновків);

1 бал – теоретична обґрунтованість теми, визначення її актуальності, мети, завдань, чітко розроблений науковий апарат;

2 бали – грамотна і аргументована презентація реферату.

Кожну оцінку викладач/викладачка має аргументовано мотивувати.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок
82–89	Добре	B	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками
75–81		C	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вірно з певною кількістю суттєвих помилок
67–74	Задовільно	D	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані непогано, але зі значною кількістю недоліків
60–66		E	Кредит зараховано. Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним критеріям
35–59	Незадовільно	FX	Кредит не зараховано. Здобувачу/здобувачці вищої освіти надається можливість скласти оговорені контрольні заходи для поліпшення підсумкової оцінки
1-34		F	Кредит не зараховано. Здобувач/здобувачка вищої освіти повинен/повинна повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни (модуля)

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базові

1. Гарагонич О. В. Господарське право (Загальна частина) : підручник / колектив авторів: Гарагонич О. В., Кологойда О. В., Кравець І. М., Пацурія Н. Б. [та 7 інших] ; за редакцією В.С. Щербини, В.В. Резнікової ; Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Інститут права. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. 447 с.
2. Господарське право (Загальна частина) : підручник / за ред. В. С. Щербини, В. В. Резнікової. Київ : Видавництво Ліра-К, 2023. 588 с.
3. Господарське право (загальна частина): підручник. К. : Ліра-К, 2021. 448 с.
4. Господарське право : навч. посіб. для підгот. до іспитів / В. С. Мілаш. – 8-ме вид., змін. – Харків : Право, 2024. – 400 с.
5. Господарське право : навч. практикум / кол. авт. [Резворович К. Р., Юнін О. С. та ін.] – Дніпро: Видавець Біла К. О., 2021. – 507 с.
6. Господарське право : підручник / О. П. Подцерковний, В. Г. Олюха, О. О. Квасніцька [та ін.] ; за ред. О. П. Подцерковного. 4-те вид., доп. і перероб. Одеса: Фенікс, 2024. 584 с.
7. Господарське право: Навчально-методичний посібник до програми підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня/ Возняковська К. А., Добровольська В. В., Біленець Д. А., Кубрак Г. О., Чернівці, 2024. 140 с.
8. Право інтелектуальної власності: підручник / [О.І. Харитоновна та ін.] ; за заг. ред. О. І. Харитоновної. 3-тє вид., стер. Київ : Юрінком Інтер, 2023. 539 с.
9. Цивільне право (національне, міжнародне, зарубіжне, порівняльне). Частина перша. Підручник за ред. Чернеги В.М. Київ: Ліра-К, 2025. 498 с.
10. Цивільне право України. Загальна частина. Курс лекцій. За ред. професора Спасибо-Фатєєвої І.В. Київ: Видавництво ЕКУС, 2021. 448 с.
11. Цивільне право України. Загальна частина. Підручник. За ред. Спасибо-Фатєєвої І.В. Київ: Видавництво ЕКУС, 2024. 568 с.
12. Цивільне право України: підручник. 3-є вид., перероб. і доп. У 2 частинах / За ред. проф. Р. Б. Шишки (кер. авт. кол.). Ч. 1. Загальна. Київ : Видавництво Ліра-К, 2022. 796 с.
13. Цивільне право України: підручник. 3-є вид., перероб. і доп. У 2 частинах / За ред. проф. Р. Б. Шишки (кер. авт. кол.). Ч. 2. Особлива. Київ : Видавництво Ліра-К, 2022. 948 с.
14. Швидка Т. І. Господарське право в схемах і таблицях з останніми змінами в законодавстві : навч. посіб. Харків: Право, 2024. 208 с.

Додаткові

1. Білянська Н. В. Визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави як підстава припинення права власності. Актуальні питання у сучасній науці. 2024. № 2(20). С. 366–378.

2. Вовк М. З., Юркевич Ю. М. Проблеми тлумачення договорів в Україні в умовах гармонізації з правом європейського союзу. Актуальні питання у сучасній науці. 2024. № 2(20). С. 394–405.
3. Галянтич М. Правова характеристика договору найму та оренди нерухомого майна. Право України. Київ, 2024. № 5. С. 64-75.
4. Дзера І. О. Санкції у цивільному праві України: проблеми теорії та судової практики. Монографія. К. : Дакор, 2022. 540 с.
5. Добросовісність: доктрина & судова практика. Збірка статей / за ред. І. Спасибо-Фатєєвої. Харків : ЕКУС, 2021. 358 с.
6. Загурська А. Поновлення договорів оренди землі через призму законодавчих змін. Юридичний вісник України: все про закони - в одній газеті: загальнонаціональна правова газета. Київ, 2023. 19-30 вересня (№ 37/38). С. 36-37.
7. Звездічев М. О. Теоретичні підходи до розуміння правової природи субсидіарної відповідальності. Інтернаука. Серія: "Юридичні науки". 2025. № 1. URL: <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/17372904113061.pdf>
8. Іванюта Н. В., Ніколенко Л. М., Буга В. В., Бондаренко О. О., Колосов Р. В. Цивільне право. Загальна частина: навчальний посібник. К.: Дакор, 2021. 312 с.
9. Кармаза О. О., Федоренко Т. В., Позов Д. А. Цивільно-правові договори в медіації: проблеми якості закону. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 2. С. 151–154.
10. Корж І.Ф. Правова безпека як критерій стану правового життя : монографія /Ігор Корж; Наук. установа Акад. "Укр. Політія"; Держ. наук. установа "Ін-т інформації, безпеки і права Нац. акад. прав. наук України". Київ: Політія, 2024. 407 с.
11. Костін М. І., Шаповал А. О. Договір як регулятор цивільних правовідносин. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 4. С. 180–183.
12. Костяшкін І.О. Конституційно-правові гарантії набуття права приватної власності на землю в Україні. Економіка. Фінанси. Право: щомісячний інформаційно-аналітичний журнал. Київ, 2024. № 3. С. 94-98.
13. Крат В. І. Трохи про приватне право в судовій практиці. Київ, 2023. 662 с.
14. Куцик К. В. Захист персональних даних в контексті реалізації конституційного права на недоторканність особистого життя. Реалізація норм Конституції України у цивільних та інших приватно-правових відносинах: проблеми теорії і практики: матеріали міжвузівського науково-теоретичного круглого столу, присвяченого 25-й річниці Конституції України (м. Київ, 22 черв. 2021 р.). Київ: Національна академія внутрішніх справ, 2021. С. 43–51.
15. Куцик К. В. Питання правового визначення поняття «ділова репутація юридичної особи». Актуальні питання та перспективи рекодифікації цивілістичного законодавства України: матеріали науково-теоретичного круглого столу (16 квіт. 2021 р.) / [редкол. : С. С. Чернявський, В. П.

Мироненко, В. С. Гопанчук]. Київ : Національна академія внутрішніх справ, 2021. С. 68–73.

16. Лозова Г.М. Реформування національної системи правової охорони інтелектуальної власності України в контексті євроінтеграції. Теоретичні та прикладні питання економіки : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Екон. ф-т, Каф. економіки підприємства ; редкол.: Д.О. Баюра, Г.М. Филюк, В.В. Вірченко [та ін.]. Київ, 2024. Вип. 1 (48). С. 116-126.

17. Мічурін Є. О. Цивільне право. Загальна частина : навч. посіб. для підгот. до іспитів та заліків. Вид. 2-ге, перероб. та допов. Харків : Право, 2022. 234 с.

18. Мудрий О. Загально-теоретична характеристика грошових зобов'язань, що виникають за договорами найму (оренди). Актуальні проблеми правознавства: збірник наукових праць / Західноукр. нац. ун-т, Юрид. ф-т ; голов. ред. Слома В.М.; редкол.: Балинська О.М., Банах С.В., Гречанюк С.К. [та ін.]. Тернопіль, 2023. Вип. 2 (34). С. 127-134.

19. Наконечний В. Юридичні аспекти іпотечного кредитування для військовослужбовців. Актуальні проблеми правознавства : збірник наукових праць / Західноукр. нац. ун-т, Юрид. ф-т ; голов. ред. Слома В.М. ; редкол.: Балинська О.М., Банах С.В., Гречанюк С.К. [та ін.]. Тернопіль, 2024. Вип. 4 (40). С. 61-68.

20. Омельчук В. А., Найда І. В., Зіньова О. С. Цивільне та господарське право в тестових завданнях (практичний курс): навчально-практичний посібник / за заг. ред. В. А. Омельчук. Київ: Алерта, 2022. 192 с.

21. Попова С.О. Особисті немайнові права юридичної особи: реалії сьогодення: монографія / С.О. Попова; М-во внутр. справ України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: Право, 2023. 357 с.

22. Постанови Пленуму Верховного Суду в цивільному судочинстві. 6-те вид., допов. і перероб. Упорядники: Вереша Р.В., Карпунцов В.В. Київ: Алерта, 2023. 468 с.

23. Право власності: способи захисту крізь призму судової практики: монографія / за ред. І. Спасибо-Фатєєвої. Харків : ЕКУС, 2023. 616 с.

24. Резворович К. Р., Шепеленко Д. К. Захист прав, порушених внаслідок використання об'єктів авторського права штучним інтелектом. Наукові перспективи. 2024. № 2(44). С. 1228–1238.

25. Рогозний С.А. Поступки в договорах оренди та їх відображення у звітності орендаря. Інвестиції: практика та досвід: науково-практичний журнал. Київ, 2023. № 18, вересень. С. 138-145

26. Товкун І., Зал Д. Укладання договору поставки у спрощеній формі: на матеріалах судової практики. Підприємництво, господарство і право. 2021. № 5. С. 40-44.

27. Цивільне право (загальна частина). Курс лекцій : навч. посіб. / за ред. І. Спасибо-Фатєєвої. Харків : ЕКУС, 2021. 448 с.

28. Цивільне право (загальна частина): навч. посібник / О. В. Кіріяк, Ю. П. Пацурківський, М. М. Гудима-Підвербецька. Чернівці : Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 304 с.
29. Цивільне право (особлива частина). Курс лекцій : навч. посіб. / за ред. І. Спасибо-Фатєєвої. Харків : ЕКУС, 2022. 640 с.
30. Цивільне право та процес. Посібник для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання. За ред. Харитонова Є. О., Давидової І.В. Видавництво: Гельветика, 2021. 388 с.
31. Цивільне право України. Частина 2 : навч.-метод. посібник. 2-ге вид. / за ред. О. І. Сафончик ; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса : Фенікс, 2023. 206 с. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/b68e1fef-e882-4c35-8fbe-941d09080476/content>
32. Цивільне право. Альбом схем : навч. посіб. : у 2 ч. Ч. 1 / Є. О. Мічурін, О. Р. Шишка. Вид. 6-те, перероб. Харків : Право, 2022. 220 с.
33. Цивільне право. Альбом схем : навч. посіб. : у 2 ч. Ч. 2 / Є. О. Мічурін, О. Р. Шишка. Вид. 6-те, перероб. Харків : Право, 2022. 250 с.
34. Цивільне право. Загальна частина : навч. посіб. / О. Є. Аврамова, А. С. Горбенко, Н. О. Горобець та ін.; за заг. ред. С. О. Сліпченка, О. Л. Зайцева. Харків : ХНУВС, 2022. 332 с.
35. Цивільне право. Особлива частина : навч. посіб. / [Аврамова О. Е., Вакулович Е. В., Горбенко А. С. та ін.]; за заг. ред. Ю. М. Жорнокуя, О. Є. Кухарева ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2023. 420 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c750799b-852f-40d3-b11e-a946280a5915/content>
36. Цивільне право: Навчально-методичний посібник до програми підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня / Возняковська К. А., Сафончик О. І., Біленець Д. А., Глиняна К. М. Чернівці, 2024. 215 с. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/3d9546b8-39b7-4eb7-b505-de5bb184a166/content>
37. Цивільний кодекс України. Станом на 01 січня 2023 р.: наук.-практ. коментар / за заг. ред. докт. юрид. наук, проф. Харитонова Є. О., канд. юрид. наук, доц. Калітенко О. М. Київ : Норма права, 2023. 1424 с.
38. Цивільний процес : навч. посіб. / О. Г. Бортнік, О. Л. Зайцев, В. А. Кройтор та ін. ; за заг. ред. проф. В. А. Кройтора ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2022. 336 с.
39. Цивільний процесуальний кодекс України: науково-практичний коментар / за заг. ред. Василюк Н. В., Гулька Б. І., Кота О.О. Київ : ВД «Дакор», 2021. 1028 с.
40. Чубоха Н. Ф. Цивільне право. Загальна частина: практикум /навчальний посібник /Луцьк: Вежа-Друк, 2024. 179 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/25079/1/tsyv_pr_prakt.pdf
41. Шаповал Л. І. Цивільно-правова відповідальність за порушення прав на інформацію в умовах цифрової трансформації. Сучасні проблеми

цивільно-правової відповідальності: Матеріали XXIII науково-практичної конференції, присвяченої 103-й річниці з дня народження доктора юридичних наук, професора, члена-кореспондента АН УРСР, ректора Харківського юридичного інституту (1962–1987 рр.) В. П. Маслова (Харків, 7 лютого 2025 року). Харків «ЕКУС». 2025. С. 333-337. URL: <https://www.youtube.com/live/c6fV3kSCscA?si=8mvsT14Y3G14FR5C>

42. Шаповал Л.І., Мироненко В.П., Бобко В.Г. Щодо нормативного регулювання захисту майнових прав дітей органами опіки та піклування. Наукові інновації та передові технології. 2025. №3 (43). С. 645-656. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/21161/21135>

43. Шаповал Л.І., Мироненко В.П., Якимець О.І. Вплив воєнного стану на реалізацію інституту опіки та піклування в Україні. Актуальні питання у сучасній науці. 2025. №3 (33). С. 694-708. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/21414/21388>

44. Шишка Р. Б. Спадкове право в Україні: посібник. Київ: Ліра-К, 2021. 228 с.

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

2. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.

3. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 № 176/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/176/95-%D0%B2%D1%80#Text>

4. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>.

5. Кодекс України з процедур банкрутства: Кодекс України; Закон, Кодекс від 18.10.2018 № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>

6. Повітряний кодекс України від 19.05.2011 № 3393-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17#Text>.

7. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 № 2811-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text>.

8. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>.

9. Про акціонерні товариства: Закон України від 27.07.2022 № 2465-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text>

10. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>

11. Про благодійну діяльність та благодійні організації: Закон України від 05.07.2012 № 5073-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5073-17#Text>

12. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 № 1404-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>.

13. Про Вищий антикорупційний суд : Закон України від 07.06.2018 № 2447-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19#Text>.
14. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21.12.2016 № 1798-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19#Text>.
15. Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань: Закон України від 22.11.1996 № 543/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/543/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
16. Про внутрішній водний транспорт: Закон України від 03.12.2020 № 1054-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1054-20#Text>.
17. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 № 1576-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text>.
18. Про державну реєстрацію актів цивільного стану: Закон України від 01.07.2010 № 2398-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2398-17>
19. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 № 1952-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15#Text> .
20. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV (в редакції Закону від 26.11.2015 № 835-VIII). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>.
21. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII. <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19>.
22. Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#n534>.
23. Про електронну комерцію: Закон України від 03.09.2015 № 675-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/675-19>.
24. Про забезпечення права на справедливий суд: Закон України від 12.02.2015 № 192-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/192-19>.
25. Про залізничний транспорт: Закон України від 04.07.1996 № 273/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
26. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.
27. Про заставу: Закон України від 02.10.1992 № 2654-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2654-12#Text>.
28. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: наказ Міністерства юстиції України від 22.02.2012 № 296/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12#Text>.
29. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010. № 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>.
30. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>.
31. Про іпотеку: Закон України від 05.06.2003 № 898-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-15#Text>.

32. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27 лютого 2014 року № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>
33. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02.03.2015 № 222-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text>
34. Про mediaцію: Закон України від 16.11.2021 № 1875-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text>.
35. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 № 2709-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15>.
36. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
37. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09 квітня 1999 року № 586-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>
38. Про мультимодальні перевезення: Закон України від 17.11.2021 № 1887-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1887-20#n209>.
39. Про Національний банк України: Закон України від 20 травня 1999 року № 679-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
40. Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 № 3425-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12>.
41. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 02.06.2016 URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1403-19>.
42. Про оренду державного та комунального майна: Закон України від 03.10.2019 № 157-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-20#n77>.
43. Про оренду землі: Закон України від 06.10.1998 № 161-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14#Text.14>
44. Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб : Закон України від 09.01.2025 № 4196-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4196-20#Text>
45. Про охорону прав на винаходи та корисні моделі: Закон України від 15.12.1993 (в редакції Закону від 01.06.2000). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>.
46. Про охорону прав на знаки для товарів та послуг: Закон України від 15.12.1993. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text>.
47. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні: Закон України від 12.07.2001 № 658-III. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2658-14>
48. Про платіжні послуги: Закон України від 30 червня 2021 року № 1591-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>
49. Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду: Закон України від

01.12.1994 № 266/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266/94-%D0%B2%D1%80#Text>.

50. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12 травня 2015 року № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>

51. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16 березня 2000 року № 1550-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#Text>

52. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22 вересня 2011 року № 3773-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text>.

53. Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин: Закон України від 12.07.2018 № 2505-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2505-19#Text>.

54. Про приватизацію державного і комунального майна: закон України від 18.01.2018 р. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2269-19/paran633#n633>

55. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.

56. Про страхування: Закон України від 18.11.2021 № 1909-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>.

57. Про судовий збір: Закон України Закон України від 08.07.2011 URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3674-17>.

58. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.

59. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 № 2275-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>.

60. Про товарні біржі: Закон України від 10.12.1991 № 1956-XII (в редакції Закону від 01.06.2020 № 738-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1956-12#Text>.

61. Про транспорт: Закон України від 10.11.1994 № 232/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232/94-%D0%B2%D1%80#Text>.

62. Про третейські суди: Закон України від 11.05.2004 № 1701-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-15#Text>.

63. Про фінансовий лізинг: Закон України від 04.02.2021 № 1201-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1201-20#Text>.

64. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011 року № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text>

65. Про цивільну відповідальність за ядерну шкоду та її фінансове забезпечення: Закон України від 13.12.2001 № 2893-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2893-14#Text>.

66. Про ціни і ціноутворення: Закон України від 21.06.2012 № 5007-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17#Text>.

67. Сімейний кодекс України: Закон від 10.01.2002 № 2947-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14.#Text>.

68. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

Практика ЄСПЛ (збірники, узагальнення, посібники)

1. Особливості застосування рішень Європейського суду з прав людини при розгляді цивільних справ: навчальний посібник / У. Б. Андрусів, О. Б. Верба-Сидор, Ю. В. Верхола та ін. - Львів: ЛьвДУВС, 2019. – 404 с. URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/2738>.

Інформаційні ресурси

1. Інформаційно-комунікаційна система «МІА:Освіта». URL: <https://osvita.dnuvs.ukr.education/md/course/view.php?id=101>

2. Головна сторінка розділу «Законодавство України» Офіційного вебпорталу парламенту України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main>

3. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>

4. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>

5. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua/>

6. Міністерство юстиції України URL: <http://www.minjust.gov.ua>

7. Офіційний вебсайт Конституційного суду України URL: <https://ccu.gov.ua/>

8. Інформаційний сервер Верховного Суду України <http://www.scourt.gov.ua>

9. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/>

10. Судова влада України. URL: <https://court.gov.ua/>

11. Верховний Суд. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/>

12. Велика Палата Верховного Суду. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/pro_sud/velyka_palata/

13. Касаційний цивільний суд. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/pro_sud/kas_cil/

14. Касаційний адміністративний суд. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/pro_sud/kas_adm/

15. Касаційний кримінальний суд. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/pro_sud/kas_krim/

16. Вищий антикорупційний суд. URL: <https://hcac.court.gov.ua/hcac/>

17. Реквізити для сплати судового збору, формування квитанції або онлайн сплати. URL: <https://court.gov.ua/affairs/sudytax/>

18. Список судових справ, призначених до розгляду. URL: <https://court.gov.ua/assignments/>

19. Стан розгляду справ (Інформація щодо стадій розгляду судових справ, змінених після 28 травня 2015 року, та звітів про автоматизований розподіл, доступних з 01 вересня 2015 року). URL: <https://court.gov.ua/fair/>
20. Оприлюднення відомостей про справи про банкрутство. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/pro_sud/og_pov/
21. Оприлюднення відомостей у справах про відшкодування збитків, заподіяних юридичній особі її посадовою особою. URL: https://court.gov.ua/reyestri-ta-sistemi/opr_vid/
22. Професійна мережа «Феміда». URL: <https://femida.court.gov.ua/>
23. Рішення Європейського суду з прав людини: пошук рішень українською мовою
[https://hudoc.echr.coe.int/ukr#{%22documentcollectionid2%22:\[%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/ukr#{%22documentcollectionid2%22:[%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22]})
24. Рішення Європейського суду з прав людини: пошук рішень англійською мовою
[https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22documentcollectionid2%22:\[%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22documentcollectionid2%22:[%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22]})
25. Нотаріальна палата України URL: <http://npu.ua>
26. Репозитарій ДонДУВС. URL: <https://rep.dnuvs.ukr.education/>
27. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://nbuv.gov.ua>
28. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. URL: <https://nlu.org.ua/>
29. Бібліотека Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. URL: <http://www.univ.kiev.ua>
30. Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія». URL: <http://www.library.ukma.kiev.ua>
31. Електронні ресурси Наукової бібліотеки Львівського національного університету імені Івана Франка. URL: <https://www.lnulibrary.lviv.ua/resources/>
32. Юридичні інформаційні ресурси. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/info_law.html